

**KORXONANI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYALARNING
AHAMIYATI**

Ro'zimatov Sanjarbek Qosimjon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Iqtisodiyot fakulteti 2-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14195425>

Annotatsiya: Ushbu tezisda korxona rivojlanishida investitsiyalarning ahamiyati tahlil qilinadi. Investitsiyalar korxonaning texnologik yangilanishi, ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish, raqobatbardoshlikni kuchaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratishda muhim rol o'ynaydi. Investitsiyalar nafaqat korxonalarga, balki mamlakat iqtisodiyotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tezisda investitsiyalarni jalb qilishda yuzaga keladigan asosiy muammolar ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Investitsiyalar, korxona rivojlanishi, iqtisodiy o'sish, innovatsiyalar, raqobatbardoshlik, moliyaviy resurslar, ish o'rinlari yaratish.

Korxona rivojlanishi va raqobatbardoshligini oshirishda investitsiyalarning muhim o'ni bor. Investitsiyalar korxonalarga yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish, bozor ulushini kengaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratishda yordam beradi.

Investitsiyalar turli mezonlar bo'yicha tasniflanadi:

Moliya investitsiyalari: Aksiyalar, obligatsiyalar, depozitlar va boshqa moliyaviy vositalar orqali amalga oshiriladi.

Real investitsiyalar: Yangi ishlab chiqarish quvvatlari, inshootlar va texnologik yangilanishlar uchun sarflanadigan mablag'lar.

To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar: Korxonaning o'zida faoliyatini kengaytirish yoki yangi ishlab chiqarish liniyalarini ochish uchun jalb qilinadigan mablag'lar.

Portfel investitsiyalari: Biror korxona yoki sanoatga investitsiya kiritishda yuqori darajada diversifikatsiyalangan yondashuv.

Korxona rivojlanishidagi investitsiyalarning o'rni

Investitsiyalar korxona faoliyatining bir qancha asosiy yo'nalishlarini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega:

Texnologik yangilanish: Yangi texnologiyalarning joriy etilishi ishlab chiqarish jarayonlarini samarali qilish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va mahsulot sifatini oshirish imkonini beradi.

Ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish: Investitsiyalar orqali yangi ishlab chiqarish liniyalarini tashkil etish va mavjud quvvatlarni kengaytirish korxonaga raqobatbardoshligini oshirishda yordam beradi.

Raqobatbardoshlikni oshirish: Yangi mahsulotlar ishlab chiqarish, innovatsion yechimlarni tatbiq etish va bozorni tahlil qilish orqali raqobatbardoshlikni kuchaytirish mumkin.

Ish o‘rinlarini yaratish: Yangi investitsiyalar, asosan ishlab chiqarish va xizmatlar sohasida yangi ish o‘rinlarini yaratishga imkon beradi.

Investitsiyalarning iqtisodiyotga ta’siri

Investitsiyalar nafaqat alohida korxonalarni, balki butun iqtisodiyotni rivojlantiradi:

Iqtisodiy o‘shish: Investitsiyalar iqtisodiyotga yangi resurslar kiritish, ishlab chiqarishni kengaytirish va daromadlarni oshirishga xizmat qiladi.

Barqaror iqtisodiy muhit: Yangi texnologiyalarga va innovatsiyalarga sarmoya kiritish, uzoq muddatda iqtisodiy barqarorlikni ta’minlaydi.

Boshqa korxonalar va tarmoqlarni rivojlantirish: Investitsiyalar boshqa sohalarda, masalan, infratuzilma, transport va xizmatlar tarmoqlarida o‘shishga turtki beradi.

Investitsiyalarni jalb qilishdagi muammolar

Investitsiyalarni jalb qilishda bir qator muammolar yuzaga kelishi mumkin:

Risklar va xavf-xatarlar: Investitsiya kirituvchi tomonlar uchun mablag‘larni yo‘qotish xavfi mavjud. Bu asosan, bozor noaniqligi, siyosiy barqarorlik va iqtisodiy o‘zgarishlarga bog‘liq.

Moliyaviy resurslarning cheklanganligi: Ko‘plab korxonalar o‘zlarining ichki mablag‘lari bilan yangi investitsiyalarni amalga oshirish imkoniyatiga ega emaslar.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki investitsiyalar korxonaning o‘shishiga, texnologik yangilanishga, yangi texnologiyalarni kashf etishga va iqtisodiy o‘shishning barqarorligini ta’minlashga yordam beradi. Ularni samarali jalb qilish uchun davlat va korxona tomonidan muvofiqlashtirilgan siyosat va qo‘llab-quvvatlash tizimi zarur. Korxona rivojlanishi uchun investitsiyalarni jalb qilish, ayniqsa, global raqobat muhitida strategik ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Sayn S. (2020). Investitsiyalar va ularning iqtisodiy o‘shishdagi o‘rni. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
2. Qodirov J. (2019). Korxona rivojlanishining moliyaviy mexanizmlari. Toshkent: O‘zbekiston iqtisodiyoti markazi.

3. Tursunov A. (2018). Iqtisodiy o'sish va investitsiya strategiyalari. Buxoro: Buxoro universiteti nashriyoti.
4. Shamsiev M. (2021). Yangi texnologiyalar va innovatsiyalar orqali korxona rivojlanishi. Toshkent: Innovatsiya va texnologiya nashriyoti.

